

Νεότερα για το μηχανισμό δράσης του κορωνοϊού και της νόσου COVID-19, μέσα από μια άλλη - νέα προσέγγιση του θέματος

Έχουν περάσει δύο περίπου χρόνια από την εμφάνιση της πρωτόγνωρης για τον ανεπτυγμένο κόσμο πανδημίας του κορωνοϊού, έχουν βρεθεί τα κατάλληλα εμβόλια και παρουσιάζονται ήδη τα πρώτα φάρμακα, αλλά δεν έχει ακόμα διευκρινιστεί πλήρως ο μηχανισμός δράσης του κορωνοϊού και της πρόκλησης από αυτόν της νόσου COVID-19. Όπως είναι κατανοητό, η διαλεύκανση του μηχανισμού δράσης μιας παθολογικής κατάστασης είναι πρωταρχικής σημασίας για την απολύτως επιτυχή αντιμετώπισή της, έστω και αν έχουν υπάρξει κάποιοι τρόποι μερικής αντιμετώπισής της.

Τον Νοέμβριο του 2021 δημοσιεύτηκε στο επιστημονικό περιοδικό *Clinical and Applied Thrombosis/Hemostasis* ένα άρθρο ανασκόπησης καθηγητών του Πανεπιστημίου της Μινεσότας και του Veterans Affairs Healthcare System της Μινεάπολης των ΗΠΑ με τίτλο "Ανασκόπηση του Παράγοντα Ενεργοποίησης των Αιμοπεταλίων (PAF) ως δυνητικού παράγοντα που συνεισφέρει στη νοσηρότητα και στη θνησιμότητα που σχετίζεται με σοβαρή νόσο COVID-19" (*A Review of Platelet-Activating Factor As a Potential Contributor to Morbidity and Mortality Associated with Severe COVID-19*). Το άρθρο αυτό, στο πλαίσιο της διερεύνησης του πιθανού μηχανισμού δράσης του κορωνοϊού, αναφέρεται στο ρόλο των φλεγμονωδών παραγόντων και συγκεκριμένα του PAF επισημαίνοντας τις ομοιότητες των βιολογικών δράσεων του PAF με τις κλινικές επιπλοκές που παρουσιάζονται στη σοβαρή νόσο COVID-19. Και καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δυσλειτουργίες ή/και απορρύθμιση του μεταβολισμού του PAF από τον κορωνοϊό μπορεί να προκαλούν αυτές τις παθολογικές καταστάσεις.

Η νέα αυτή προσέγγιση για τη διαλεύκανση του μηχανισμού δράσης του κορωνοϊού μέσα από την δράση του PAF έχει αποτελέσει θέμα μελέτης, από το 2020, της ερευνητικής ομάδας που αποτελείται από τον Ομότιμο Καθηγητή Βιοχημείας & Χημείας Τροφίμων του Τμήματος Χημείας του Πανεπιστημίου Αθηνών **Κ.Α. Δημόπουλο**, την Καθηγήτρια Βιοχημείας του Τμήματος Επιστήμης Διαιτολογίας-Διατροφής του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου **Σ. Αντωνοπούλου**, την Προϊσταμένη του Τμήματος Κλινικής Διατροφής στο ΓΝΑ Κοργιαλένιο - Μπενάκειο Δρ. **Π. Ντετοπούλου** και τον Καθηγητή του Πανεπιστημίου Tufts της Βοστώνης **Θεοχάρη Θεοχαρίδη**. Με 5 δημοσιεύσεις που έγιναν σε επιστημονικά περιοδικά στο διάστημα 2020 - 2021 από την Ελληνική ομάδα, έχει περιγραφεί (μέσα από τη νέα αυτή προσέγγιση με την εμπλοκή του PAF) μία πιθανή βιοχημική πορεία επιστημονικά ολοκληρωμένη και βιβλιογραφικά τεκμηριωμένη με την οποία συμπληρώνεται ο μηχανισμός εισόδου του ιού στα κύτταρα, αλλά και εξηγούνται οι επιπλοκές της νόσου COVID-19. Ακόμα επισημαίνεται η πιθανή ευεργετική δράση των αναστολέων του PAF, προτείνοντας την Μεσογειακή διαίτα (που είναι πλούσια σε αναστολείς του PAF) σαν κατάλληλη προστατευτική διατροφή. Σημειωτέον ότι η δομή του ισχυρότατου φλεγμονώδους παράγοντα PAF έχει ανακαλυφθεί από τον Κ.Α. Δημόπουλο το 1979 στο University of Texas at San Antonio.

Το άρθρο αυτό των αμερικανών καθηγητών όχι μόνο αποδέχεται τα όσα έχει ήδη δημοσιεύσει η Ελληνική ομάδα για την εμπλοκή του PAF στην νόσο COVID-19 (αναφέροντας και τις σχετικές δημοσιεύσεις της Ελληνικής ομάδας) αλλά ενισχύει, επιβεβαιώνει και επιχειρηματολογεί για όλα αυτά που είχε δημοσιεύσει για το θέμα αυτό η Ελληνική ομάδα και επιπλέον αποδίδει στους αναστολείς του PAF και πιθανή ευεργετική φαρμακολογική δράση.

Μέχρι στιγμής έχει αποδειχθεί η ευεργετική δράση της Μεσογειακής διαίτας έναντι της νόσου COVID-19, από πειραματικές μελέτες Πανεπιστημίων της Ευρώπης και της Αμερικής. Μένει να αποδειχθεί πειραματικά και ο πιθανός ρόλος του PAF στο μηχανισμό δράσης του κορωνοϊού. Το θέμα όμως φαίνεται να είναι, όχι το ποσοστό συμμετοχής του PAF, αλλά ο τρόπος συμμετοχής του, γιατί αν ο PAF είναι "το

εναρκτήριο λάκτισμα" για τις παρενέργειες-νοσηρότητα της σοβαρής νόσου COVID-19, τότε αυτό είναι σημαντικό.